

Tid til Skolens Bedste, faar en Understøttelse — om ikke en Pension, det tør jeg ikke kalde det — men en Understøttelse, der omtrent beregnes efter de samme Regler og efter en vis anslaaet Sum, men ud over dette tror jeg ikke, man skal gøre noget, ellers er jeg bange for, at Friskolen vilde miste sin Karakter, og at den Kraft, som tidligere har vist sig fra Friskolens Side til Paavirkning af Statsskolen, vilde falde bort. Jeg tror, at dersom den kunde blive ved at staa frit, saa kunde det nok være, at hvis der efter den ny Ordning skulde vise sig en Del Lærere omkring i Landet, der vare mindre dygtige, mindre fittige, i det hele ogsaa maaske mindre nidkære for de Fag, som Befolkningen sætter særlig Pris paa i Skolen, at vi da havde en Friskole, der kunde staa ved Siden af Statsskolen og tage Opgaven op og i det hele virke befrugtende paa Skolens Gerning; det har den gjort i tidligere Aar, det er der vel ingen, der vil nægte. Jeg holder derfor ikke af de 35,000 Kr., agter ikke at stemme for dem. — Jeg kommer saa til det andet Punkt. Der er jeg fuldt enig med Tinget i, at man maa lade den saakaldte Konsulent gaa ud. Jeg har tænkt meget paa, hvad det mon egentlig er for en Figur, og jeg har aldrig kunnet blive klog paa, hvad dette egentlig er for noget; der hviler noget mystisk over denne Person. Jeg har tænkt mig, om det ikke i Virkeligheden var Fortidens Overskoleledirektør, der nu gik igen. Det var vist for Resten en Mand, der kunde gøre Gavn, hvis man ellers havde ham, men han skulde jo rage adskilligt op over den store Almindelighed for at kunne beklæde sin Stilling tilfredsstillende. Men naar man nu kalder denne Embedsmand en Konsulent, saa kan jeg ikke tænke mig andet, end at det er, fordi man her i Tinget har vist vel stor Kærlighed til Konsulenter, og saa har man tænkt, at naar disse Konsulenter paa andre Omraader ere glædne saa let ned, saa kan man vel ogsaa nok faa denne til at glide ned. Men naar man saa ser paa Lønningsbestemmelsen, saa ser man straks, dette er ingen Konsulent, en Konsulent staaar ikke paa 6—7000 Kr., nej, det er Hestefoden, der stikker frem hos en anden Person, man vil have op. Jeg kan nu ikke tro, at det andet Ting sætter saa stor Pris paa ham; jeg tænker, at naar man sidder i sin mangelige Stol og ser paa en saadan Personlighed, vil man sige: det er en latterlig Person, lad ham falde. Det vil jeg ogsaa haabe, og dermed vil jeg slutte.

H. Holm: Det er temmelig sjældent, man har nogen Fornøjelse af at rette paa de Misforstaaelser af ens Ord, som velvillige Sjæle gøre sig skyldige i, og jeg skulde heller ikke indlade mig derpaa i Dag, hvis jeg ikke her stod over for et Tilfælde, hvor der er adskillige velvillige Sjæle, som have søgt at paadutte mig en Stilling til denne Sag, som jeg aldeles ikke har. Jeg har taget Del i Forhandlingen om Skoleloven alle de Gange, den har været fremme, og jeg havde i sin Tid den Ære at være den første, der talte under denne Sags Behandling. Jeg har fra den Gang, og til jeg talte forleden, indtaget det samme Standpunkt til Sagen, nemlig det, at jeg varmt har anbefalet, at vi fik en Skolelov gennemført, en Skolelov med de Hovedpunkter i, som denne indeholder. Jeg har lagt Hovedvægten paa, at man fik en Forbedring af de daarligt lønnede Læreres Kaar, at man fik en Nedsættelse af Børneantallet, som gjorde det muligt at komme til en bedre Klasseinddeling, og at man fik et større Tilskud fra Staten, end der hidtil er givet til Kommunernes Skolevæsen. Jeg har endvidere hele Tiden ønsket, at man i Forbindelse med denne Lov gav en Støtte til den fri Skole, og endelig har jeg ønsket, at man med Hensyn til Kaldelsen, hvis man ikke kunde naa noget andet, blev staaende ved de Bestemmelser, som den gældende Lov af 1856 indeholder, men vel at mærke, at de saa ogsaa blev førte ud i Livet, saaledes som Ordene lyde, og ikke efter den stik modsatte Mening. Det har været min Stilling hele Tiden, fra først til sidst, og enhver, der hørte min Tale forleden med Opmærksomhed, eller som har læst Referatet af den i Rigsdagstidenden, vil vide, at jeg netop bestræbte mig for at vise, at Udsigterne for Skoleloven nu ere bedre end før, og at der endnu kun er et enkelt Tvivlsspørgsmaal, der maaske kan gøre Fortræd, men som jeg har ønsket at faa fjernet. Det forbaasede mig derfor unægtelig, da det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Madsen) forleden paa sin lidt raske Maade stod op og indrangerede mig blandt Skolelovens Modstandere og beskyldte mig for at være den, der havde udvist den største Snedighed for at spænde Ben for denne Lov. Var der imidlertid ikke fremkommet andet end det ærede Medlems Udtalelse, tror jeg ikke, at jeg havde indladt mig paa at svare, thi jeg gaar ud fra, at Tinget har den samme Opfattelse af det ærede Medlem og hans „Snedighed“ som jeg. Men i dette Tilfælde er det ærede